

УДК 336.221.4:334.72

ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ – ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ НА ЗАСАДАХ АЛЬТЕРНАТИВНОСТІ

М.О. Ананська

М.О. Митрофанова

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

Ананська М.О., Митрофанова М.О. Обґрунтування доцільності використання загальної системи оподаткування підприємствами малого бізнесу – юридичними особами на засадах альтернативності.

Визначено поняття, види та альтернативність вибору систем оподаткування суб'єктами господарської діяльності. Обґрунтовано доцільність використання загальної системи оподаткування малими підприємствами – юридичними особами

Ключові слова: суб'єкт господарської діяльності, юридична особа, спрощена система оподаткування, загальна система оподаткування, доходи, витрати, результати діяльності

Ананская М.А., Митрофанова М.А. Обоснование целесообразности использования общей системы налогообложения предприятиями малого бизнеса – юридическими лицами на принципах альтернативности.

Определенно понятие, виды и альтернативность выбора систем налогообложения субъектами хозяйственной деятельности. Обосновано целесообразность использования общей системы налогообложения малыми предприятиями – юридическими лицами

Ключевые слова: субъект хозяйственной деятельности, юридическое лицо, упрощенная система налогообложения, общая система налогообложения, доходы, расходы, результаты деятельности

Ananska M.O., Mitrofanova M.O. Ground of expedience of the use of the general system of taxation of small business enterprises – by legal entities on principles of alternativeness.

Certainly concept, kinds and alternativeness of choice of the systems of taxation of economic activity subjects. Grounded expedience of the use of the general system of taxation small enterprises – by legal entities

Keywords: subject of economic activity, legal entity, simplified system of taxation, general system of taxation, profits, charges, results of activity

Розвиток малого підприємництва в Україні є чинником стійкого економічного розвитку та є невід'ємним елементом будь-якої розвиненої господарської системи, без якої економіка не може позитивно функціонувати та розвиватись.

Діюче в Україні податкове законодавство постійно змінюється у зв'язку з набуттям чинності з 1.01.2012 року Податкового Кодексу України. В результаті постійно удосконалюється податкова система України, а разом з нею і системи оподаткування суб'єктів господарської діяльності малого бізнесу. Це, свідчить про запровадження ефективних взаємовідносин між органами державної влади та суб'єктами господарювання, які б поряд із формуванням дохідної частини бюджету, забезпечували стимулювання і розвиток різних сфер підприємницької діяльності.

Успіх від здійснення підприємницької діяльності залежить від багатьох чинників. Умовою досягнення високої результативності у будь-якій підприємницькій діяльності є правильний вибір системи оподаткування та організації податкового обліку.

Тому, для будь-якого суб'єкта господарювання важливим є обґрунтування доцільності використання запропонованих законодавством систем оподаткування на засадах альтернативності та як слідство раціональна організації податкового обліку і розробка облікової політики в частині податкового обліку, що є однією з основних умов ефектвної діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Здійснюючи господарську діяльність, підприємство має виважено підходити до організації всіх видів обліку. Раціональний та правильний підхід до ведення податкового обліку на підприємстві – одна із головних умов правильного визначення податкових зобов'язань на підприємстві [8]. Процес організації податкового обліку та розробки податкової політики на підприємстві залежить від вибору системи оподаткування.

Основною законодавчою, нормативною і інструктивною базою податкового обліку є: — Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI;

- Закон України «Про державну підтримку малого підприємства» від 19.10.2000 р. № 2063 – III;
- Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», № 2464-VI від 08.07.2010;
- Господарський кодекс України, ВРУ, від 16.01.2003 № 436-IV, (поточна редакція від 01.01.2013);
- Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні», ВРУ, від 22.03.2012 № 4618-VI, та інші законодавчі акти.

У науковій літературі теоретичні і методологічні аспекти концепції вибору системи оподаткування, визначення та організації податкового обліку на підприємстві стала об'єктом дослідження таких вчених як Ф. Бутинець, М. Білуха, О. Гусакова, М. Дем'яненко, М. Коцупатрий, С. Левіцька, Т. Мікитенко, А. Малишкін, А. Мурашко, О. Найдено, Т. Савчук, В. Сердюк.

Проблеми та переваги використання спрощеної системи оподаткування розглядають в своїх роботах видатні вчені та фахівці, як Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, О.М. Десятнюк, А.І. Крисоватий, О.В. Калмиков, О.С. Найдено, С. Новіков, В.О. Орлова, В. Сердюк, А. Хусид та ін.

Питання удосконалення податкової системи та систем оподаткування, у тому числі спрощеної, на державному рівні вивчаються М. Азаровим, Т. Єфименко, О. Кириленко, С. Тигипко та ін.

Але, питання щодо використання загальної системи оподаткування малими підприємствами остається відкритим. Тому що більшість вчених та видатних економістів України вважають використання спрощеної системи оподаткування, такими суб'єктами господарювання, більш доцільним.

Метою статті є обґрунтування доцільності використання загальної системи оподаткування підприємствами малого бізнесу – юридичними особами на засадах альтернативності.

Виклад основного матеріалу

Суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством. [2]

Суб'єктами господарювання є:

- господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до цього Кодексу, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку;

- громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці [2].

Суб'єкти господарювання залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік можуть належати до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва, середнього або великого підприємства [2].

Суб'єктами мікропідприємництва є:

- фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи – підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;
- юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Суб'єктами малого підприємництва є:

- фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи – підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;
- юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [2].

Система оподаткування – сукупність податків, що сплачуються до бюджетів і державних цільових фондів у встановленому законами України порядку, а також права, обов'язки й відповідальність платників.

В Україні для суб'єктів господарювання діє декілька альтернативних систем оподаткування: загальна і спрощена.

Поняття, види та альтернативність вибору систем оподаткування суб'єктами господарської діяльності малого бізнесу приведено на рис. 1.

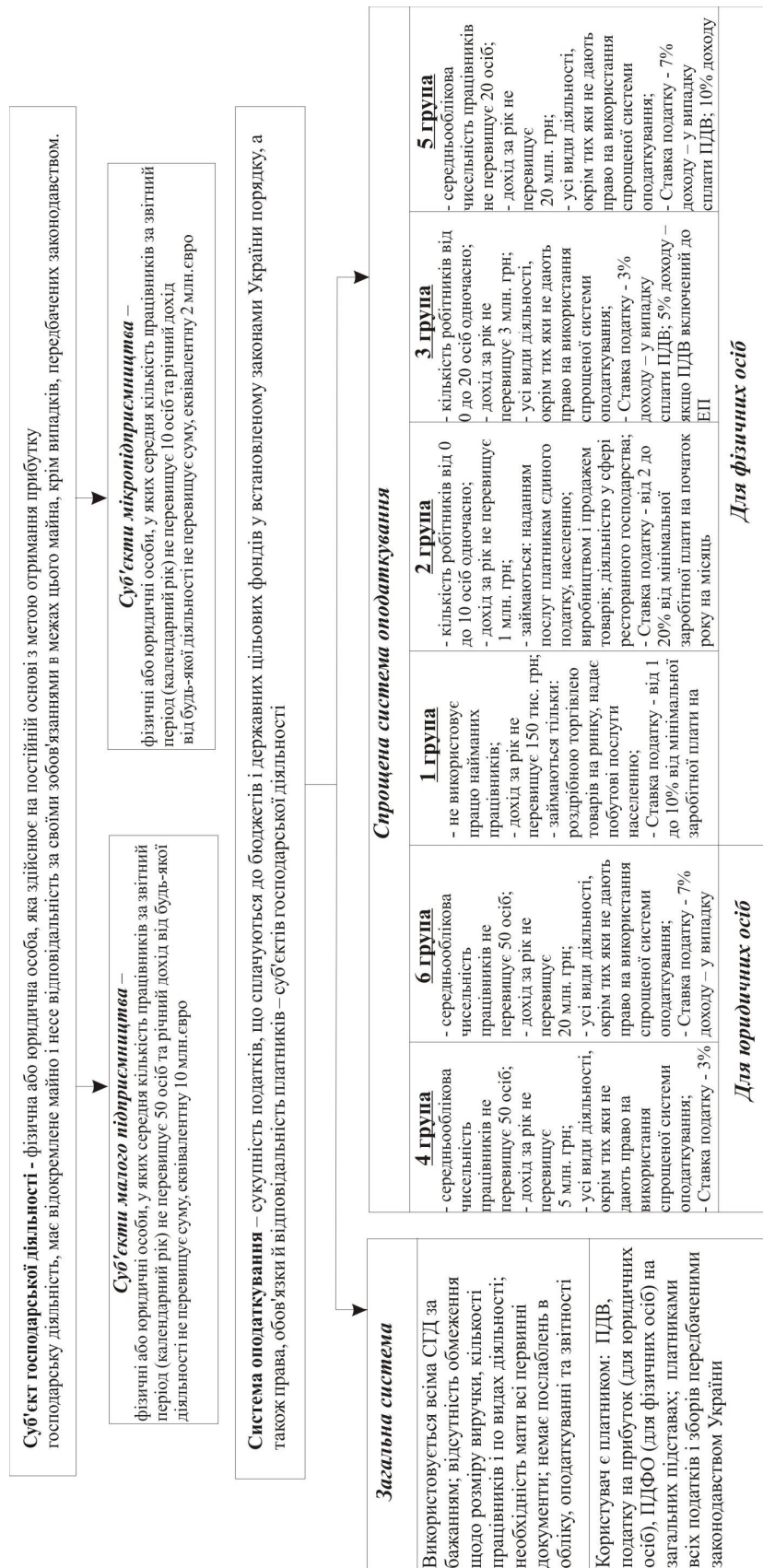

Рис. 1. Поняття, види та альтернативність вибору систем оподаткування суб'єктами господарської діяльності малого бізнесу

Найважливішою формою державної підтримки суб'єктів малого підприємництва є спрощена система оподаткування, бухгалтерського обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва, базові поняття якої розкриті в ст. 4 Закону «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні». Спрощена система передбачає заміну сплати встановлених законодавством податків і зборів (обов'язкових платежів) сплатою єдиного податку і застосування спрощеної форми бухгалтерського обліку і звітності [6].

Розділ XIV ПКУ «Спеціальні податкові режими», регламентує порядок застосування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності в Україні. З його впровадженням у 2012 р. було проведено комплексне реформування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності, направлене на забезпечення відповідності сучасним напрямом податкової політики держави.

Згідно ПКУ платники єдиного податку, фізичні і юридичні особи, були розділені на 4 групи, для кожної з яких встановлені свої обмеження і ставки податку.

Але законом України від 05.07.2012 року № 5083-VI «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні», який набрав чинності 12.08.2012 р., внесені зміни до глави 1 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності» Податкового кодексу України (далі – ПКУ), зокрема введені 5 та 6 групи для суб'єктів господарювання, які здійснюють підприємницьку діяльність на умовах сплати єдиного податку.

Для суб'єктів малого підприємництва – юридичних осіб передбачена 4 та 6 групи [3].

Обравши спрощену систему оподаткування СГД – юридичні особи повинні дотримуватися наступних умов:

— при використанні *4 групи* – середньооблікова чисельність працівників не повинна перевищувати 50 осіб, дохід за рік не перевищує 5 млн. грн., можуть використовувати усі види діяльності, окрім тих які не дають право на використання спрощеної системи оподаткування;

— при використанні *6 групи* – середньооблікова чисельність працівників не повинна перевищувати 50 осіб, дохід за рік не перевищує 20 млн. грн., можуть використовувати усі види діяльності, окрім тих які не дають право на використання спрощеної системи оподаткування.

При цьому:

— відповідно до пп. 14.1.227 ст. 14 ПКУ середньооблікова кількість працівників визначається по методиці, затвердженій центральним органом виконавчої влади в області статистики, з урахуванням всіх найнятих робітників і осіб, що працюють по цивільно-правових договорах і за сумісництвом більш за один календарний місяць, а також найнятих робітників представництв, філій, відділень і інших відособлених підрозділів в еквіваленті повної зайнятості,

окрім найнятих робітників, що знаходяться у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами і у відпустці по догляду за дитиною до досягнення ним передбаченого законодавством віку;

— згідно ст. 292 ПКУ доходом для юридичної особи вважається будь-який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень такої юридичної особи, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (наявною і/або безготівковою); матеріальній або нематеріальній формі, зокрема сума кредиторської заборгованості, по якій закінчився термін позовної давності, і вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг).

Ставка податку складає:

— для *4 групи* – 3% від суми отриманого доходу у випадку сплати ПДВ, 5% від суми доходу – якщо ПДВ включений до складу єдиного податку;

— для *6 групи* – 7% від суми отриманого доходу у випадку сплати ПДВ, 10% від суми доходу – якщо ПДВ включений до складу єдиного податку.

У випадку не дотримання умов перелічених вище ставки єдиного податку для платників четвертої та шостої груп встановлюються у подвійному розмірі ставок, визначених п. 293.3 ПКУ:

— до суми перевищення обсягу доходу, визначеного у підпунктах 4 і 6 пункту 291.4 статті 291 ПКУ;

— до доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначений у цій главі 1 Розділу XIV ПКУ;

— до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування [3].

Платники єдиного податку четвертої та шостої груп, які перевищили у податковому (звітному) періоді обсяг доходу, визначений для таких платників у пункті 291.4 статті 291 ПКУ, до суми перевищення застосовують ставку єдиного податку у подвійному розмірі ставок, визначених пунктом 293.3 цієї статті для четвертої та шостої груп. Платники четвертої групи в наступному податковому (звітному) кварталі мають право за поданою ними заявою перейти на застосування ставки єдиного податку, визначеної для платників податку шостої групи, або відмовитися від застосування спрощеної системи оподаткування у порядку, встановленому главою 1 ПКУ. Платники шостої групи зобов'язані у порядку, встановленому 1 главою ПКУ, перейти на сплату інших податків і зборів, встановлених ПКУ [3].

Розподіл сум єдиного податку на загальнообов'язкове державне соціальне страхування и та/або у Пенсійний фонд Держказначейством не здійснюється [3].

Не можуть використовувати спрощену систему оподаткування згідно п. 291.5 ст. 291 ПКУ суб'єкти господарювання:

- сума доходів або чисельність найнятих робітників, яких перевищує встановлені межі;
  - здійснюючі види діяльності, при яких використання єдиного податку заборонене: організація і проведення азартних ігор; обмін іноземної валюти; будь-які види діяльності з підакцизними товарами (окрім роздрібного продажу ГСМ в емкостях до 20 л і роздрібного продажу пива і столових вин фізичними особами); будь-які види діяльності з дорогоцінними металами і коштовними каменями; здобич і реалізація корисних копалини; фінансове посередництво (окрім деяких видів діяльності у сфері страхування); діяльність у сфері управління підприємствами; поштові послуги і послуги зв'язку; продаж предметів мистецтва, антикваріату, організація торгів предметами колекціонування, мистецтва, антикваріату; організація гастроляних заходів; що здійснюють діяльність у сфері аудиту; здійснення технічних випробувань і досліджень, здійснення видів діяльності не вказаних в свідоцтві платника єдиного податку, діяльність по наданню в оренду земельних ділянок (більше 0,2 га), житлових приміщень (більше 100 м²) і нежилых приміщень (більше 300 м²);
  - що мають статус нерезидента;
  - що мають податковий борг;
  - здійснюючі розрахунки за відвантажені товари (роботи, послуги) в не грошовій формі;
  - юридичні особи, в статутному капіталі яких сукупність долей, що належать юридичним особам не платникам єдиного податку, перевищує 25%;
  - банки, кредитні союзи, лізингові компанії, ломбарди страхові компанії, а також філії юридичних осіб не платників єдиного податку [3].
- Також платник єдиного податку *зобов'язаний сплачувати* єдиний соціальний внесок на загальних підставах, передбачених Законом № 2464.
- З урахуванням норм п. 231.1 ст. 297 розділу XIV ПК з 01.01.2012 р. платник єдиного податку – юридична особа не є платником таких податків і зборів:
- податку на прибуток підприємств. При цьому така особа не звільняється від нарахування і сплати авансового внеску по податку на прибуток при виплаті дивідендів (ст. 153 ПК, окрім випадку виплати дивідендів фізичним особам і за наявності інших виключень, передбачених п.п. 153.3.5 ПК) і від утримання податку на репатріацію при виплаті нерезиденту доходів від фрахту (і 160.5 ст. 160 ПК).
  - ПДВ по операціях постачання товарів і послуг, місце надання яких розташоване на митній території України (за винятком ПДВ, який сплачується юридичними особами, – на єдиному податку, що обрали ставку 3% або 7%). Але при імпорті товарів (супутніх послуг) на митну територію України зобов'язання по сплаті ПДВ виникають для всіх платників єдиного податку, незалежно від вибраної ними ставки;
  - земельного податку, окрім земельного податку за земельні ділянки, які не використовуються для ведення підприємницької діяльності. При цьому платники єдиного податку сплачують орендну плату за землі державної і комунальної форми власності в звичайному порядку. Такий вивід виходить з норм п.п. 14.1.72 п. 14.1 ст. 14 ПК, який визначає земельний податок як обов'язковий платіж, який стягується з власників земельних ділянок і земельних долей (паїв), а також постійних землекористувачів. При цьому п.п. 14.1.136, п. 14.1 ст. 14 ПК визначає орендну плату за земельні ділянки державної і комунальної власності як обов'язковий платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою. Таким чином, від земельного податку звільняються тільки платники єдиного податку – власники землі, за умови використання такої земельної ділянки в своїй підприємницькій діяльності. Слід зазначити, що, на думку податкової служби, платник єдиного податку, що здає в оренду будови або споруди, втрачає право на звільнення від сплати податку на землю за ділянки, на яких розташовані вказані об'єкти. Проте, в даному питанні суди – на стороні платників податків;
  - збору за здійснення деяких видів підприємницької діяльності (колишня плата за патент);
  - збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства [3].
- Виходячи з цього платники єдиного податку зобов'язані сплачувати наступні загальнодержавні і місцеві податки (збори):
- збір за першу реєстрацію транспортного засобу;
  - екологічний податок;
  - збір за користування радіочастотним ресурсом України;
  - плату за користування надрами
  - орендну плату за землі державної і комунальної власності;
  - збір за спеціальне використання води;
  - збір за спеціальне використання лісових ресурсів;
  - рентну плату за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами і нефтепродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу і аміаку територією України;
  - рентну плату за нафту, природний газ і газовий конденсат, які здобуваються в Україні;
  - збір за користування радіочастотним ресурсом України;
  - митний збір;
  - збір у вигляді цільової надбавки до тарифу, що діє, на електричну і теплову енергію, окрім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками;
  - збір у вигляді цільової надбавки до тарифу, що діє на природний газ для споживачів всіх форм власності;

- податок на нерухоме майно, що відрізняється від земельної ділянки (нагадуємо, що даний податок «заробить» лише 01.07.2012 р. – п. 1 розд. XIX ПК);
- збір за місця для паркування транспортних засобів.

Суб'єкти підприємницької діяльності – юридичні особи, які перейшли на спрощену систему оподаткування із сплатою єдиного податку, не мають права застосовувати інший спосіб розрахунків за відвантаженою продукцією, окрім готівкових і безготівкових розрахунків в грошовій формі.

Платники єдиного податку 4 та 6 групи використовують дані спрощеного бухгалтерського обліку щодо доходів і витрат.

При цьому, як передбачено ч. 3 ст. 3 Закону про бухгалтерський облік пп. 9 розд. I П(С)БУ 25, підприємства, що мають право на ведення спрощеного обліку доходів і витрат, не зареєстровані платниками ПДВ (відповідно підприємства – неплатники ПДВ на ставці 5% і 10%), можуть вести бухгалтерський облік без подвійного запису.

Згідно із п. 44.2 ст. 42 ПКУ платники єдиного податку ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат з метою об'єкта оподаткування за методикою, затвердженою Міністерством фінансів України. Обов'язкове ведення книги обліку доходів і витрат для юридичних осіб – платників єдиного податку не передбачено.

Використання загальної системи оподаткування суб'єктами підприємницької діяльності здійснюється без будь-яких обмежень та також регламентується ПКУ.

Загальна система оподаткування, на відміну від спрощеної, передбачає відсутність обмежень щодо розміру виручки і кількості працівників та не має обмежень по видах діяльності. Але при її використанні необхідно вести чіткий і досить складний облік, при якому важко уникнути помилок та треба обов'язково мати всі первинні документи на підставі яких відображуються господарські операції у обліку, що надає юридичну силу даним бухгалтерському обліку. Крім того, немає ніяких послаблень в оподаткуванні та здачі звітності.

Якщо підприємство не подає заяви на ухвалення спрощеної системи оподаткування воно автоматично ставиться на облік як платник податків, що використовує звичайну систему оподаткування підприємства.

Згідно Податкового Кодексу, суб'єкт малого підприємництва – юридична особа, що обрав загальну систему оподаткування, окрім податку на прибуток та ПДВ є платником всіх податків та зборів які стосуються його напрямку та виду діяльності [4].

В Україні справляються [3]:

- загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі);
- місцеві податки і збори (обов'язкові платежі).

До загальнодержавних належать такі податки і збори (обов'язкові платежі): податок на додану вартість, акцизний збір, податок на прибуток

підприємств, податок на доходи фізичних осіб, мито, плата за використання надр, плата (податок) за землю, рентні платежі, збір за першу реєстрацію транспортного засобу, збір за спеціальне використання води, збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ, збір за спеціальне використання лісних ресурсів, екологічний податок, фіксований сільськогосподарський податок, збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, збір за першу реєстрацію транспортного засобу, збір за використання радіочастотного ресурсу України, єдиного внесу на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію, податок до фонду інвалідів [4].

Загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі) встановлюються Верховною Радою України і справляються на всій території України.

До місцевих податків та зборів належать: збір за здійснення деяких видів підприємницької діяльності; податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки; збір за припаркування автотранспорту; туристичний збір.

Вид податків, джерела їх сплати, податкової ставки і об'єкти оподаткування, підлягають зміні тільки відповідно до змін, прийнятих Верховною Радою України.

З ціллю обґрунтування доцільності використання суб'єктом малого бізнесу – юридичної особи будь-якої з запропонованих систем оподаткування необхідно розрахувати податкове навантаження при кожній системі оподаткування, за один і той же період на підставі однакових вхідних даних при обставинах що склалися.

Для цього, при розрахунку необхідно враховувати, якщо кількість працівників працюючих на підприємстві перевищує 8 осіб, то підприємству необхідно створювати робочі місця інвалідів у кількості згідно діючого законодавства, або розраховувати адміністративно-господарську санкцію. Якщо дохід підприємства може перевищує 5 млн. грн., то підприємство не може використовувати 4 групу спрощеної системи оподаткування і підприємству необхідно буде обрати іншу систему оподаткування або згідно Закону № 5083 перейти на шосту групу платників єдиного податку. При цьому підприємство може бути зареєстровано у якості платника ПДВ.

Розрахунок податкового навантаження для малого підприємства – юридичної особи за квартал 2013 р. на підставі вхідних даних приведено в табл. 1

Таким чином, з розрахованих даних видно, якщо дохід підприємства малого бізнесу не перевищує 5 млн.грн. та воно може обрати 4 групу платників єдиного податку, не залежно від того, зареєстровано воно платником ПДВ чи ні, спрощена система цієї групи є найбільш вигідною.

Але, якщо суб'єкт господарської діяльності малого бізнесу – юридична особа перевищує межу доходу у 5 млн.грн., то у цьому випадку необхідно прийняти рішення щодо переходу на підвищену

групу єдиного податку або обрання загальної системи оподаткування. Аналізуючи отримані показники можна зробити висновок, що використовувати загальну систему оподаткування вигідніше

ніж спрощену. При цьому, якщо вибирати із спрощених систем, то вигідно не бути платником ПДВ і використовувати 10% єдиний податок.

Таблиця 1. Розрахунок податкового навантаження для малого підприємства – юридичної особи за квартал 2013 р. на підставі вхідних даних

ПЛАНОВІ ВХІДНІ ДАНІ ДЛЯ РОЗРАХУНКУ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА – ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ						
Показник		Разом за квартал, в тис. грн.				
Дохід (виручка) від реалізації		1500				
ПДВ		250				
Чиста виручка від реалізації (чистий дохід)		1250				
<i>Вартість реалізованих товарів</i>		880				
<i>Зарплата робітників</i>		72				
<i>Нарахування ЄСВ</i>		27				
<i>Амортизація</i>		15				
<i>Комерційні витрати (реклама)</i>		3				
<i>Комунальні платежі: телефон, електроенергія, вода, опалення та інші у т.ч. використання води куб.м. – 200</i>		5				
<i>Інші витрати</i>		18				
Всього витрат		1020				
Балансовий прибуток		230				
Податок на прибуток (19%)		43,7				
Чистий прибуток		186,3				
Кількість працівників, осіб		8				
РОЗРАХУНОК ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ						
Вид податку або збору	Загальна система, тис.грн	Спрощена система				Примітки
		4 група		6 група		
		3% тис.грн	5% тис.грн	7% тис.грн	10% тис.грн	
Податок на прибуток	43,7	–	–	–	–	
ПДВ	68,8	68,8	–	68,8	–	ПЗ: 250 ПК:176+0,6+ +1+3,6=181,2
Єдиний податок	–	37,5	75	87,5	150	1250*3 або 7% 1500*5 або 10%
ЄСВ	27	27	27	27	27	
Збор за спеціальне використання води	36	36	36	36	36	200куб.м.*0,1799=3 6,98 грн.
АГС	9*	9*	9*	9*	9*	Працює 8 осіб *або створити 1 робоче місце інваліда
Всього податків і зборів	184,5	178,3	147,0	228,3	222,0	

Але незважаючи на отримані показники необхідно оцінити і інші фактори. Кожна з проаналізованих систем має низку переваг и недоліків. Спрощена багаторівнева система єдиного податку дає можливість підприємцям знизити податкове навантаження (тобто оплачувати єдиний податок залежно від рівня прибутковості бізнесу і видів здійснення діяльності), крім того держава має стабільні надходження податкових відрахувань до бюджету по єдиному податку незалежно від прибутку суб'єктів підприємницької діяльності. Спрощена система оподаткування дає можливість значно спростити порядок нарахування та сплати податків, та зменшити вірогідність застосування штрафних санкцій, пов'язаних із складністю сучасної податкової системи в частині адміністру-

вання податків. Позитивним моментом є суттєве спрощення податкового та бухгалтерського обліку.

Однак слід зазначити, що податковий облік для платників, що перебувають на спрощеній системі оподаткування і є платниками податку на додану вартість, не спрощується а ведеться відповідно до вимог розділу V «Податок на додану вартість» ПКУ, але податки підприємство сплачує в залежності від рівня отриманого доходу або прибутку.

Загальна система оподаткування передбачає ведення бухгалтерського та податкового обліку на загальних підставах, що в свою чергу, є одним з обмежуючих факторів розвитку та ведення бізнесу та пов'язана з більшою вірогідністю застосування

штрафних санкцій, пов'язаних з адмініструванням податків та проведенням перевірок.

Висновки

В результаті встановлено, що вибір системи оподаткування на підприємствах малого бізнесу є багаторівневим та дає можливість суб'єкту господарювання обрати найбільш вигідний для себе варіант при відповідних склавшихся умовах.

Розрахунок податкового навантаження для малого підприємства – юридичної особи довів, що використання спрощеної системи оподаткування для юридичних осіб є не завжди доцільним. Тому вибір загальної системи оподаткування суб'єктами малого бізнесу у деяких випадках є більш вигідним. При цьому б група єдиного податку може бути використана якщо витрати на ведення

обліку у повному обсязі за квартал складають більш ніж 20% від податкового навантаження при використанні загальної системи оподаткування.

Запропоновані пропозиції щодо вибору системи оподаткування засадах альтернативності дають можливість підприємству зробити правильний вибір системи оподаткування, оптимізувати роботу бухгалтерії, зменшити кількість перевірок та уникнути штрафних санкцій.

В умовах постійних змін податкового законодавства, з ціллю оптимізації та раціоналізації податкових платежів на підприємстві, подальше дослідження цієї проблеми повинно бути направлено на планування податкового навантаження з використанням сучасних технологій управління розвитком підприємства, а саме бюджетування.

Список літератури:

1. Дем'яненко М.Я. Про співвідношення бухгалтерського та податкового обліку / Дем'яненко М.Я. // Облік і фінанси АПК. – 2004. – №1. – С.10-17.
2. Господарський кодекс України: за станом на 1 груд. 2012р.[Електронний ресурс] / ВРУ, від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу: [<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>].
3. Податковий кодекс України: за станом на 1 груд. 2012р.[Електронний ресурс] / ВРУ, від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу: [<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>].
4. Новіков С. Податковий кодекс: мале підприємництво/ С. Новіков, А. Андрусенко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2-12. – 288 с.
5. Сердюк В.М. Податковий облік: Навчальний посібник [Текст] / В.М. Сердюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 312 с.
6. А.Хусид. Как единщика вести учет результатов деятельности в Книге/ А.Хусид. // Все о бухгалтерском учете. – 2012. - №33. – с.8.
7. Новіков С. Податковий кодекс : мале підприємництво [Текст] : [заг. система оподаткування; єдин. податок : юрид. та фіз. особи ; фікс. податок ; оподаткування п-в-«тримільйонників»] / С. Новіков. – Х.: Фактор, 2011. – 184 с.
8. Найдено О.Є. Податковий облік крізь призму принципів його ведення [Електронний ресурс] / Найдено О.Є. // Коммунальное хозяйство городов. – 2009. – №89. – с.303-308. – Режим доступу до журналу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/kgm_econ/2009_89/staty/303-308.pdf].
9. Малышкин А. О статусе налогового учета украинского предприятия / Малышкин А. // Бухгалтерский учет и аудит. – 2009. – №2. – С.48-57.
10. Калмыков О.В. Реформування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності [Електронний ресурс] / Калмыков О.В. – Режим доступу до журналу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2012_18_1/Kalmykov.pdf].
11. Орлова В.О. Вплив спрощеної системи оподаткування на подальший розвиток малого бізнесу / Орлова В.О. // Сталий розвиток економіки. – 2012. – №13. – Режим доступу до журналу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2012_3/78.pdf].

Надано до редакції 23.11.2012

Ананська Марина Олексіївна / Marina A. Ananska

Митрофанова Марія Олександрівна / Maria A. Mitrofanova

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Обґрунтування доцільності використання загальної системи оподаткування підприємствами малого бізнесу – юридичними особами на засадах альтернативності [Електронний ресурс] / М.О. Ананська, М.О. Митрофанова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 3-4 (4-5). – С. 101-108 – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/n4-5.html>